

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

50 pts

nº 57
febrer - 88

EDITORIAL

Al President Cañellas li ha escapat. Ell no volia, però ha mostrat els peus. Ha dit que a Mallorca sobrava gent, i, se referia als immigrants peninsulars.

El seu Conseller Forcades, per acabar-ho de rematar ha dit que això era un problema de "ecologia biològica".

I a tot això noltros li volem contestar.

Creim que si algú li ha donat una resposta correcta, seriosa i no demagògica, aquest ha estat en Sebastià Serra, que s'ha basat en arguments, d'entre altres del nostre Batle, Francesc Obrador, gran conèixer de la problemàtica del món del treball i de la immigració.

I en Sebastià Serra diu que el tema ha de ser objecte d'estudi en profunditat, i no de tractament lleuger, com a simple batalla dialèctica a través de la premsa.

I també diu que el Senyor Cañellas se n'oblida molt fàcilment que si als mallorquins no ens haguessin deixat

emigrar en altres èpoques, molts haurien mort de fam.

I també diu que al President el que li fa nosa són els immigrants pobres però no se'n preocupa de la procedència del capital que ve a Mallorca, nio tan sols d'aquell que ve de la Mafia.

I té raó en tot. Perquè al Senyor Cañellas, que demostra un desconeixement total de temes econòmics, i que hauria de fer algun curset accelerat d'aquesta matèria, el senyor President com deiem hauria de sebre que de tota la riquesa de Mallorca tres quartes parts són debudes a la ma d'obra, que ell, en part rebutja, i, per tant, menysprea. I també hauria de sebre que als que representa, el gran capital, els hi convé que existeixi l'atur, perquè això dóna més força als empresaris, enfront dels treballadors. Però això tampoc ho té clar. Els que si sembla que ho tenen clar són els governants centrals del PSOE, en teoria, representants de les classes menys riques. Incongruències de la vida.

I és que el senyor Cañellas ha fet un anàlisi molt simple de la realitat socioeconòmica de les Illes, i és el mateix anàlisi que fa alguna gent mallorquina, i no el fan amb mala intenció, sinó que no el poden fer més profund perquè la seva capacitat d'anàlisi és així de limitada i pobra.

I l'anàlisi del senyor Cañellas

REVISTA VEÏNATS

P.M. 1/1.983

Han col.laborat:

- Julián Vicens
- Prensa Forana
- A. Vicens
- Assoc. P. J. Cañellas
- Pep Rubio
- Carme López
- Joan Rubio
- Biela Quetglas
- Dolors Forteza-Rey
- Rufus T. Firefly
- Pep Rubio A.
- Sa darrera geneta

R.G.

- Voramar
- S. Barceló
- Pep Suárez
- M^a An. Sotomayor

Màquines:

- Pep Rubio
- Miquel Herra
- Carme López
- Xisca Esteve

Portada:

- Lino Cabrera

Fotografies:

- Juan Pérez

se centra en veure els efectes del creixement econòmic (els negatius, s'entén) però sense preocupar-se de les causes d'aquests efectes negatius, perquè, com he dit no les vol o no les sap veure.

I d'entre aquestes causes una molt important és la seva política de destrucció sistemàtica de l'entorn natural de Mallorca. Aquesta política ja ha estat denunciada com nefasta, inclús per el gran capital, però el senyor Cañellas "erre que erre" cap al benefici a curt termini, ja que no és capaç de fer una política a mitjà o a llarg plaç. I això que ell considera fer créixer la economia illenca provoca la destrucció constant del ja pobre ecosistema de les illes, i produeix any darrera any la invasió d'un turisme indesitjable. I també crea expectatives de guanyar quatre dobbers a molta de gent pobre de la península. Aquí té les causes senyor Cañellas.

A vostè President i a tot el seu Gabinet els faria falta passar per la Facultat de Ciències, branca Biologia però no per fer un curset, sinó una educació permanent sobre ecologia, perquè les declaracions del senyor Forcadet sobre ecologia biològica, i la d'algun altre membre del seu equip sobre que no creia en el "cuento" de l'Ecosistema de Mallorca són tota una bandera. Han de sebre al respecte que Mallorca és una illa, amb una capacitat limitada de creixement, però de creixe-

ment econòmic, senyor Cañellas, que és el que condiciona tots els altres creixements. Facin una bona política en aquest sentit i tendran bons resultats en els altres.

I totes aquestes reflexions els hi feim des de Calvià, que any darrera any hem après a rebre treballadors immigrants, i hem après a integrar-los a dins la nostra terra, i hem après a compartir la nostra riquesa i la nostra cultura amb ells, fins a tenir en aquests moments la meitat de la nostra població peninsular. I d'entre altres coses hem après a parlar i a escriure el nostre idioma, cosa que vostè, amb el seu arrelament a la nostra terra no sabem que faci, en lo que pertoca a l'aspecte d'escriure.

Ah, senyor Cañellas, les seves paraules ja tenen eco a Calvià en un ex-membre d'AP, i actualment d'UC, en Rafael Xamena, que estava tot orgullós fa un temps de que a la seva família només tenia una taca, d'una familiar seva casada amb un forester. Idò, el senyor Xamena, en el darrer Plenari de l'Ajuntament de Calvià, quan se va proposar la contractació d'un nou coordinador de la policia de Calvià, en la persona de Víctor Comendador, ex-cap de la policia d'una ciutat de Càdiz, vista la seva efectivitat en aquella ciutat, el senyor Xamena, com deia va protestar perquè s'anava a contractar un forester.

Muntatge:

Xisca Esteve
Carme López
Miquel Herrera

Ordinador:

Joan Vidal.

Coordinadors:

Pep Rubio
Miquel Herrera

NOTICIARI LOCAL

- Del dia 1 al 19 de febrer s'ha realitzat la II setmana de l'arbre, durant la qual els escolars el terme han procedit a la sembra de 1.500 pins a les zones cremades del municipi. També se'ls ha repartit un llibret orientatiu.

- A la fi s'acaba la carretera de Palma Nova fins a Calvià. Aquestes obres pagades pel C.I.M., amb un pressupost de 17 milions de pessetes eliminen 3 curves sumament perilloses d'aquesta carretera.

- A Peguera s'han modificat els sentits de tràfic d'alguns carrers, intentant, d'aquesta manera, organitzar millor el tràfic. Els afectats són aquests:

- Sentit únic de pujada: Carrer Olivera fins a travessera amb carrer Garrover.

- Sentit únic de baixada: C/ Pou fins a creuer del C/ Garrover amb Sa Salina.

- Sentit únic de pujada: C/ Bosc des de C/ Talaia fins creuer C/ Llimonera.

- Sentit únic de baixada: C/ Llimonera des de C/ Bosc fins C/ Talaia.

- Sentit únic de pujada des de C/ Olivera fins C/ Llimonera.

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

PLENARI

25 de gener de 1.988

A aquest ple s'aprovaren les assignacions dels membres de la corporació, amb un augment d'un 4%, que ve marcat per la llei. Així mateix, es va acordar que els regidors amb dedicació exclusiva rebrien un toat de 14 pagues anuals. La distribució queda així:

Aquest punt va esser aprovat amb els vots favorables dels regidors del PSOE, UM, CDS, Pedro Pablo Bautista (Ind.) i Andreu Pizà. Votaren en contra els regidors d'AP i Rafel Xamena.

També es va donar compte d'un comunicat de la Comunitat Autònoma on es denegava una subvenció de 218 milions destinada a la construcció de l'edifici municipal, que costarà entorn dels 432 milions.

A aquest mateix ple es va aprovar l'oferta de llocs de feina pel 88 que és de 25 llocs per funcionaris i altres 26 de personal laboral.

es va concertar una operació de crèdit amb la Banca March per valor de 60 milions destinats a l'elaboració del PGOU. La quantitat total es pagarà perquè el Pla sigui redactat durant els propers 5 anys com a màxim.

18 de febrer de 1.988

A aquest Ple es tractaren dos únics punts:

- S'acorda que el Secretari García de Jalón s'incorpori al seu lloc de feina mentre el Ministre decideix sobre el seu cas.

- S'anomena a Víctor Comendador com a Coordinador Responsable de l'Àrea de Seguretat.

Estudi científic del polen

Un equip d'arqueòlegs que han vingut de Barcelona varen realitzar durant els passats dies 15 i 16 de febrer diversos estudis geològics que permetran conèixer en breu quina era la vegetació existent a Sta. Ponça fa més de 7.000 anys, així com el nivell de la mar a aquella zona en diferents moments històrics i els canvis climàtics que han esdevingut durant els darrers milenis a la zona de Calvià.

Aquestes investigacions es realitzaran a partir de les mostres de polen que s'han recollit i que es trobaven sedimentades en el subsòl de la zona on estava l'Albufera de Santa Ponça. Aquest polen s'ha conservat intacte dins terrenys humits des de fa milers d'anys i serà analitzat per diferents processos entre els que destaca l'anomenat carboni 14, que permetrà detectar la data exacta d'aquests materials.

Les primeres mostres de polen que es varen recollir ja permeten que els experts declarassin que la mar cubria tota l'albufera de Sta. Ponça fa uns 7.000 anys, ja que s'han trobat restes de cupinyes que així ho demostren.

Aquestes proves realitzades permetran determinar el mapa topogràfic del litoral en èpoques molt remotes. A Santa Ponça, com a la resta de la costa mediterrània, s'han produït importantíssims canvis litorals a causa de l'ascens del nivell de la mar, provocat per l'augment de les temperatures de la terra, que han fet que les zones polars es fonguessin provocant un augment del nivell de les aigües. Aquestes modificacions produïdes fa més de set mil anys provocaren que la mar tapàs tota la costa mallorquina de la manera com ara es vol determinar.

Aquestes investigacions, que són promogudes pel Servei de Cultura de l'Ajuntament de Calvià, seran publicades pel mateix una vegada els tècnics hagin presentat les seves conclusions. Es calcula que serà devers el mes de juny.

ELS PARES DE NOU A L'ESCOLA

S'ha creat recentment, al terme de Calvià, l'Escola de Pares, que ha sorgit de l'inquietut de les Apas per fer participar a més gent i la tutela i direcció de l'equip de dinàmica educativa.

El primer que han fet, ha estat donar-se a conèixer als nins a les escoles mitjançant una carta-presentació i demanant-lis a la vegada un dibuix per poder utilitzar-lo com a símbol de l'Escola de Pares.

Les activitats que possiblement ençatin l'Escola aniran dirigides a la Reforma de les ensenyances mitges i superiors, als pares del Consell Escolar i a la correcta utilització de les APAS.

Col·laboren en el projecte el Ministeri d'Educació amb el Coordinador de l'àrea Miquel Perelló i la Federació d'Apas amb el seu president Martí Cifre.

CALVIA A LA PREMSA

Dia 3 de febrer de 1.988

- Diario de Mallorca: "Inicio de la II edición de la Setmana de l'Arbre en Calvià".

- "El domingo se celebra la Rua de Capdellà".

- Baleares: "IIa Semana del árbol. Por segundo año consecutivo el Ajuntament de Calvià, Departamento de Dinàmica Educativa, Servicio de Medio Ambiente, ha organizado la Setmana de l'arbre".

- "Paco Obrador desea entrar como dirigente en la Federación Socialista Balear".

Dia 4 de febrer de 1.988

- Diario de Mallorca: "Paco Obrador desmiente su dimisión como secretario de UGT. No entraré en la lucha interna de la FSB".

- El Día: "El Ayuntamiento organiza la Setmana de l'Arbre".

- Última Hora: "Vecinos de la Costa de la Calma se quejan por las obras de canalización de aguas".

Dia 5 de febrer de 1.988

- Baleares: "Intensa actividad en la Casa de Cultura de Magaluf".

- "El Consistorio de Calvià les cuesta al pueblo 2.006.400 Ptas. mensuales o 66.880 diarias."

Dia 7 de febrer de 1.988

- La Vanguardia: "Palma y Calvià se disputan el primer lugar en el escalafón mallorquín de oferta de espacios de ocio".

Dia 8 de febrer de 1.988

- Baleares: "Sa Rua de Capdellà sacó hasta difuntos a la calle".

- Última Hora: "Julián permaneció difunto por espacio de dos horas. rue paseado en un ataúd, dentro de una carroza, en la Rua de Capdellà".

Dia 9 de febrer de 1.988

- El Día: "Aprobadas las asignaciones económicas de la Corporación".

Dia 10 de febrer de 1.988

- Baleares: "Obrador ordena emoler un edificio en Iletas. Había levantado cinco plantas, cuando estaban autorizadas sólo dos".

- El Día: "Obrador critica la política de Gabriel Cañellas".

- "El Ayuntamiento ordena la demolición del edificio de Punta Eixugada".

- Última Hora: "El Ayuntamiento ordena la demolición de un edificio en obras de Illetas. Se trata del mayor, hasta la fecha, que caerá en el término de Calvià".

- Diario de Mallorca: "El Ayuntamiento pretende demoler un edificio de seis plantas en Illetas".

Dia 11 de febrer de 1.988

- Última Hora: "Hoy elección de miss Carnaval en Palma Nova-Magaluf".

- "Organizado por el negociado de Cultura del Ayuntamiento. Niños del colegio de Peguera plantan pequeños pinos en la falda del Calatzó".

Dia 13 de febrer de 1.988

- Última Hora: "Teresa Miss marineland, se proclamó Miss Carnaval 1.988".

- El Día: "Rechazo frontal de los alcaldes socialistas a las tesis de Gabriel Cañellas sobre la inmigración. Paco Obrador teme que se ponga en peligro la convivencia social en las islas".

- "Los alcaldes del PSOE tiran por la calle de en medio".

- Diario de Mallorca: "El alcalde de Calvià y secretario general de UGT, Francisco Obrador, manifestó, en nombre de todos los alcaldes socialistas de Mallorca que las declaraciones hechas por el Presidente de la Comunidad autónoma, Gabriel Cañellas, suponen una amenaza para la convivencia democrática de nuestros pueblos".

Dia 14 de febrer de 1.988

- Última Hora: "Ruido y color infantil en Sa Rúa de Calvià. Gran éxito de participación".

- El Día: "Obrador urde un golpe de mano en el seno de la FSB".

- "Los hilos de la FSB-PSOE se mueven a favor del proyecto Obrador como alternativa a Cañellas".

Dia 16 de febrer de 1.988

- El Día: "La carretera de Palma Nova-Calvià estará cerrada una semana".

- Última Hora: "Víctor Comendador, procedente de Jerez, un nuevo oficial para la policía de Calvià".

- "Aunque se construyen dos nuevos colegios, las escuelas del municipio no pueden dar cabida a todos los escolares".

17 de febrer de 1.988

- El Día: "Todas las escuelas del Término están saturadas. Los colegios no pueden dar plaza a todos los escolares pese a los nuevos proyectos".

- "Es Molí de Santa Ponça, dos siglos de historia payesa".

- Última Hora: "Desfile con guapas y jóvenes modelos. Tendrá lugar el sábado, en Santa Ponça a beneficio del Centro Canino".

- Baleares: "5 accidentes en Calvià".

- "Obras en la carretera de Palma Nova".

- Diario de Mallorca: "La carretera Palma Nova-Calvià una semana cerrada por obras".

Dia 18 de febrer de 1.988

- Baleares: "Obrador deja que el secretario se reincorpore el lunes a su puesto".

EL REGLAMENT DE NORMALITZACIÓ

Article 9è.

1.- La documentació impresa de caràcter oficial que s'hagi d'adreçar als ciutadans o de posar al seu abast, es redactarà en les dues llengües oficials.

2.- Aquesta documentació s'haurà d'elaborar seguint les normes següents

a) Com a criteri general, s'evitarà la barreja de llengües en un mateix full, de tal manera que els documents tendran dues versions oficials, la catalana i la casellana, impreses a fulles diferents

b) Excepcionalment, s'adoptaran solucions bilingües en un mateix full. En aquests casos, el text anirà a dues columnes amb la redactada en català situada a l'esquerra del ull i la castellana a la dreta o bé amb la versió en català a la meitat superior del full i la castellana a l'inferior.

3.- La documentació impresa e règim intern de l'Administració Municipal es redactarà en català.

Article 10è.

Les disposicions normatives e caràcter general de l'Ajuntament de Calvià es publicaran en el Butlletí Oficial de la C.A. de les Illes Balears en les dues llengües oficials. la resta d'anuncis que s'hagin de publicar a l'esmentat Butlletí es redactarà en la mateixa llengua en què es tramiti l'expedient corresponent.

Article 11è.

L'aplicació de les tècniques informàtiques a les feines administratives s'haurà de fer d'acord amb les disposicions d'aquest Reglament.

Article 12è.

1.- La promoció i difusió de les activitats municipals mitjançant anuncis a diaris i revistes, falques radiofòniques, anuncis, butlletins i qualsevol altres mitjans publicitaris, es faran, com a norma general, en català.

2.- Quan les circumstàncies sociolingüístiques o les característiques de l'activitat ho aconsellin, s'hi podrà emprar també el castellà. Així mateix, es podran utilitzar altres llengües quan les informacions a difondre siguin d'interés cultural o turístic.

COSES DE: ES CAPDELLÀ

Creo que los diferentes temas que voy tratando en esta revista con mis artículos, lo mismo de tiempos pasados que de actualidad, son algo interesantes por estar relacionados y vinculados a cosas que han pasado o están pasando a "ca nostra", en nuestro territorio, en nuestra comunidad, aunque su descripción no es tan buena como debiera.

La biblioteca del pueblo desempeña el papel más importante de todas las cuestiones de cultura, después del que desempeñan en las escuelas públicas profesores especializados y alumnos deseosos de aprender. Nosotros tenemos acceso a ella. Podemos ir cuando nos apetezca o tengamos necesidad de buscar un libro o a cambiarlo por otro que ya hayamos terminado de leer. ¡Y esto es maravilloso! Porque tener un libro en casa, para aquel que le gusta la lectura, no sólo distrae, divierte, y enseña; sino que abre una ventana al mundo para que a través de ella, ver lo que esta ocurriendo y saber por medio de la historia lo que ha pasado. Estas bibliotecas, igual que los polideportivos, gimnasios, ballets, etc. forman parte de estos abanicos culturales que los estados democráticos modernos crean, promocionan, incentivan, y, económicamente apoyan, para que la juventud, dinámica, anhelante y decidida, no sólo encuentre placer jugando, divirtiéndose o haciendo ejercicios físicos en estos campos. También una formación física, moral y cultural capaz, mediante entrenos y práctica, puede ser una profesión de carácter internacional y bien remunerada. Estos juegos que ejercemos y contemplamos globalmente, se practicaban hace más de dos mil quinientos años en Grecia. Dice la historia que nacieron o se efectuaron por primera vez en la parte occidental del Peloponeso. En un lugar privilegiado, floreció uno de los más importantes santuarios griegos. El santuario de Olimpia. Allí, aparte de las ceremonias religiosas, se celebraban desde muy antiguo fiestas deportivas. Los juegos olímpicos que con el paso del

tiempo llegaron a concentrar el interés y la atención de todos los griegos. Con los juegos olímpicos, el ideal de la noble competición encontró su más perfecta expresión ayudando a forjar, durante muchos siglos, la fraternidad, la concordia y la paz en el mundo helénico. No se luchaba por dinero, sino por el ideal de, mediante la lucha, desarrollar el espíritu y fortalecer el cuerpo, creando así una personalidad superior. El premio a que todos los atletas aspiraban y que recibía el ganador, era una corona de olivo, cortadas las ramas con un cuchillo de oro.

A pesar de esa gran influencia y de tan brillantes resultados, los juegos Olímpicos al ser ocupada Grecia por los macedonios y romanos, perdió aunque al principio los apoyasen varios años, toda su fuerza y brillantez, llegando a ser prohibidos por Teodoro el Grande, emperador romano. Sin embargo, en el siglo diecinueve, la rica tradición olímpica que los textos antiguos conservaban, influyó en que países como Inglaterra, Canadá y Alemania organizaran juegos deportivos bajo esa influencia. Todas las tentativas para el renacimiento de los juegos Olímpicos, tuvieron un determinado carácter nacional. No obstante, a finales del siglo XIX, el barón francés, Pierre de Coubertin, en la celebración del Congreso Internacional del Deporte, en París en junio de 1894, propuso que se estableciesen de nuevo los juegos Olímpicos internacionales. Se celebrarían cada cuatro años como en la antigüedad, pero en un país distinto cada vez. Se añadirían a parte de las disciplinas anteriores, nuevas competiciones que permitiesen a todos los deportistas del mundo tomar parte sin discriminación racial, política o religiosa. Finalmente, gracias a su carácter mundial, los juegos contribuirían a la paz y a la colaboración entre todas las naciones.

No era muy corriente en Capdellà en los años 1.912, en que yo empecé a ir a la escuela y tener uso de razón,

hablar de deportes, de arte o de cultura. Sería porque en aquellos tiempos, estas cosas se desconocían en los pueblos pequeños; y por ser pocos los que estaban al corriente de que por organizarlos y tomar parte en ellos se necesitaba preparación y un poco de cultura.

Nos apena que una situación tan alentadora tuviese que permanecer así, cuando estaba fresca y viva la imagen arrogante, constructiva y decidida de nuestros abuelos, que por no haber escuelas a las que asistir, salvo unos pocos, fueron analfabetos. Años más tarde, a eso de 1880, cambió la situación al crear el estado dos escuelas públicas, una para niños y otra para niñas, donde nuestros padres pudieron acudir.

Los deportes y el arte, quedaron rezagados muchos años. Sólo en las fiestas cívico-religiosas, un par de veces al año, se organizaban carreras pedestres el premio que conseguía el ganador era un pollo. En cuanto al arte, alguna vez marionetas, una comedia, "glosadors", cante jondo, y la tradicional, pintoresca representación de los Reyes Magos de Oriente, el seis de enero, por jóvenes de la localidad que la representaban muy bien.

Si volvemos la vista atrás, veremos que es largo el camino recorrido y que durante su andadura hemos encontrado momentos buenos y malos. Hablaré de los buenos. Uno de ellos es el no haber participado, ser neutrales en la Guerra Europea del 14, y que al terminar el 18, nuestra situación quedase fortalecida. No faltaba trabajo. Subieron los salarios. La gente satisfecha lo celebraba y la juventud animosa e inquieta se movía y divertía. Se construyeron dos carreteras; la que va a Galilea

y la de Andraitx por es Coll de N'Esteve. Con estas dos vías, Capdellà, pasó de ser un pueblo arrinconado, poco visitado, a ser abierto, comunicativo, factores que influyeron en su desarrollo y economía. Se instaló la electricidad; venía de Calvià donde estaba la central. Retiró el candil y el quinqué. Y también se retiró la diligencia que nos conducía a Palma para dar paso al autocar. Otros de los objetivos deseados: ver cine y tener un equipo de fútbol, se lograron. El cine se hacía en la misma sala que hoy por voluntad del Ayuntamiento tenemos instalado el club de la Tercera Edad. (En aquellos tiempos propiedad de la Sociedad de Socorros Mutuos) El fútbol se jugaba dentro de Son Claret, con equipos de los pueblos colindantes, donde el nuestro había improvisado un campo.

Sería sobre 1924, cuando al disponer de tantos adelantos y que por nuestras calles rodaban bicicletas, motos, coches y camiones, cuando nuestro pueblo, según mi opinión, pasó de ser atrasado, rutinario e indeciso, a ser adelantado, emprendedor y decidido. Lo prueba que hace bastantes años se fuesen bastantes jóvenes a otros sitios en busca de un dinero, o una profesión que aquí no podían alcanzar. Y que, al instaurarse la República en 1931, todo el proceso electoral se desarrollase culturalmente y con armonía.

Julián Vicens

COMUNICAT DE PREMSA CONJUNT

L'Associació de la Premsa Forana vol fer pública la seva solidaritat amb les emissores de ràdio i de televisió local, que recentment han sofert escorcolls i denúncies, al temps que ens felicitem per la constitució d'una Federació d'emissores per defensar el dret més elemental de llibertat d'expressió reconegut per la Constitució

Sant Joan, gener del 1988

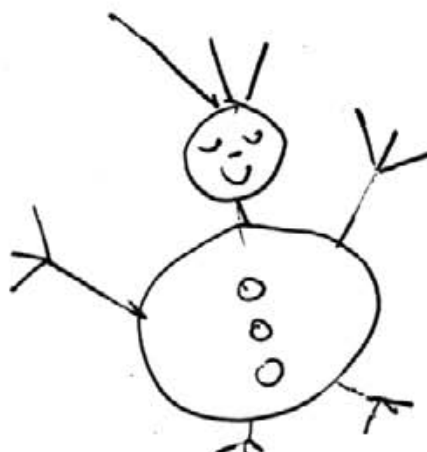
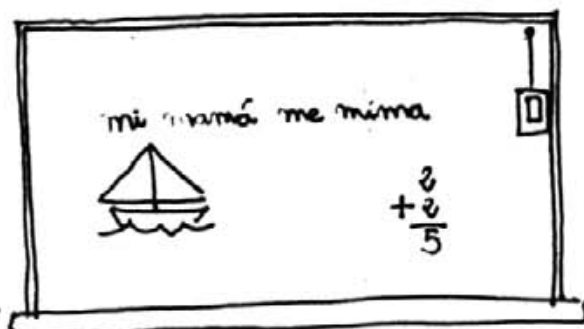

ESCOLES

El tema de l'escolarització a Calvià passa actualment per la manca d'espai. Per a millorar la qualitat del procés educatiu és necessari que els centres del municipi tenguin la capacitat necessària per atendre de forma adequada a tot l'alumnat, sense haver d'utilitzar espais complementaris com tallers, laboratoris, etc.

La no disponibilitat d'edificis i centres nous, i el retràs a la posada en funcionament dels centres en construcció (Sta. Ponça, Magaluf, S. Ferrer, Peguera) fa que s'hagi de mantenir l'actual situació als centres comarcals de Calvià i Palma Nova i de centres sobresaturats a casi tot el terme municipal pel proper curs escolar 88-89.

A un recent estudi on s'analitzen les previsions pel proper curs s'indica la necessitat de crear noves unitats a casi tots els nuclis de població, essent Sta. Ponça la població més necessitada amb una demanda de 12 unitats d'EGB i 4 de preescolar, i Capdellà la població on la situació actual i les necessitats estan més equilibrades, contràriament a Magaluf, Palma Nova i Son Ferrer amb problemes semblants a Sta. Ponça.

Una de les necessitats més greus és la creació d'aules de preescolar, necessàries per atendre els nins de 4 i 3 anys, actualment escolaritzats a les Escoles municipals, que també estan saturades.

Així i tot, l'Ajuntament no pot intervenir de cap manera en la construcció de centres escolars, ja que depenen exclusivament del MEC, i segons les previsions pel curs 88-89 es poden anunciar ja greus problemes per manca d'aules a les poblacions de Magaluf, Sta. Ponça i Son Ferrer. A aquest darrer nucli hi haurà seriosos conflictes d'espai durant el proper curs.

L'Ajuntament està cercant, durant aquests dies, un solar adequat per a col·locar l'escola de Portals-Nous, però totes les tramitacions posteriors han de ser del MEC que, com ja es deia, és l'únic que té competències en aquest terreny.

Actualment hi ha a Calvià, segons dades de principis de curs, un total de 2.320 alumnes d'EGB, la distribució dels quals es fa per entitats de població segons la residència familiar, encara que a l'actualitat aquesta distribució no es pot realitzar deguts els problemes de manca d'aules. Això comporta l'establiment d'una xarxa de transports escolars, també dependent del MEC, amb els problemes de desarrelament i manca de vinculació amb els pares.

Entrevista

Encara que en la revista anterior ja es fa una petita menció d'aquest tema, ara ho donam més complet.

Dins un petit despatx de l'Ajuntament i constantment interrompuda per cridades telefòniques, amb un humor esclatant, la regidora Margarita Nájera ha accedit a contestar les preguntes que li hem fetes en relació a les obres de la plaça nova.

Degut a que s'expressa en castellà, he cregut convenient parlar-li en la seva llengua.

-Hemos observado últimamente que las obras de la plaza nueva de Calvià están paralizadas. ¿Puede decirnos qué ocurre?

M.N.-Efectivamente, las obras están paralizadas. Los contratistas han presentado un escrito notificando que abandonan las obras. La razón aducida es que se habían confundido al aceptar la obra y perdían dinero. (Se comprobó que ciertamente lo perdían). En consecuencia se veían forzados a dejarla.

- Según creo la empresa constructora (Construcciones Francisco Rodríguez Alcántara) antes de dejar la obra solicitó al Ayuntamiento una revisión de precios, ¿es así?

M.N.- Sí, estás en lo cierto, pero no se hizo tal revisión, ya que si durante la ejecución hay una modificación oficial de precios es lógico que se haga, pero al no darse esta característica, no se hizo.

-¿Es corriente que las empresas soliciten revisiones de precios de las obras contratadas?

M.N.- Sí, pero cuando el plazo de ejecución de las obras es superior a un año de la contratación.

11
-¿Cómo va a actuar el Ayuntamiento para que las obras se reanuden?

M.N.- Dentro de la primera semana de Enero, en reunión con el Regidor Toni Pallicer y el arquitecto del Ayuntamiento, Jaime Bestard, se acordó hacer un estudio de la obra hecha, el resto se sacaría a contratación directa para mayor rapidez.

-Sin duda el plazo de finalización de las obras ya no será el mismo. ¿Qué puede decirme al respecto?

M.N.- Quizá a mediados de Febrero se reanuden las obras, por lo tanto espero que este verano podamos verla terminada, ...con suerte, para San Juan.

Una puntualització que ens ha feta la regidora M. Nájera, és que la mencionada empresa constructora havia fet anteriorment varies obres per a l'Ajuntament, com per exemple la plaça d'Es Capdellà, amb molt bon resultat, i que les obres quedaven perfectes, molt ben fetes.

Agraïnt la seva amabilitat, em despedesc fins a una altra vegada.

A.V.

ELECCIONS A LA PREMSA FORANA

La Premsa Forana ha donat suport a la línia començada fa dos anys pel grup que integrava la Junta Directiva, presidida per En Biel Massot i Muntaner de "Pòrtula", votant-lo de bell nou president de la citada Associació, i completant la junta amb Na Maria Mestre d'"Ariany", En Bernat Calafat de "Coanegra" de Santa Maria, En Delfí Mulet de "Es saig" d'Algaida, En Carles Costa de "Sant Joan", En Miquel Mora de "Galatzó" de Puigpunyent i En Rafel Ferrer de "Perlas y Cuevas" de Manacor.

D'aquesta manera se seguirà primant l'ús de la nostra llengua dins la Premsa Forana, que com a resultat més proper ha tengut la concessió del premi Francesc de Borja Moll a la Premsa Forana per l'Obra Cultural Balear. Enhorabona a la nova Junta Directiva.

Assoc. Musical Pere Josep Canyellas

RACO DE'N PERE JOSEP CAÑELLAS

El dia 28 de Febrer a les 19'30 hores hi haurà la presentació pública de la coral de Calvià que du en formació des de el novembre passat oferiran vuit cançons de variats autors. Serà a la Societat conjuntament amb el grup Aliorna, que ens presentarà també el seu primer disc.

Aquestes fotos són d'un dels assatjos. De moment els cantaires són 25, dirigits per en Xisco Bonnín que a part d'un excel.lent professional, exigent i crític quan cal, és simpatiquíssim

ASSOCIACIÓ MUSICAL PERE J. CAÑELLAS

CORAL DE CALVIÀ

CONCERT DE PRESENTACIÓ
Director Xisco Bonnín

ALIORNA

Presentació del seu disc "A la fi"

DIJOURE DIA 28 DE FEBRER DE 1968 A
LES 20 H. EN EL TEATRE DE LA SOCIETAT

CALVIÀ

INTERVENCIONISME I ALTRES HERBES

El sr. Hernández Mancha l'altre dia va declarar que el govern del PSOE era massa intervencionista en la vida econòmica del país. Molt més intervencionista que en Franco. I jo vaig somriure.

Aquest acte reflexe va venir condicionat perquè vaig pensar que els subalterns de N'Hernández Mancha a Mallorca, Sr. Cañellas i Cia. varen ser els que varen decidir fer el segon tram de la via de Cintura, i són els que han decidit fer la continuació de l'autopista fins a Inca.

I vaig pensar que havia llegit un article molt bo de na Joana Mª Seguí a la revista "El Mirall" sobre el segon tram de la via de Cintura. I aquest article explica les inconveniències d'aquestes autopistes urbanes, que en aquests moments estan en regressió a les ciutats europees, espanyoles incloïdes pell seu gran cúmul d'inconvenients: aturen el creixement de la ciutat, tallen la relació entre els dos costats de la via, provoquen embotellaments a les sortides, consumeixen una gran quantitat de terreny, i desintegren l'espai urbà. Enfront a això presenta com alternativa la potenciació de les vies integrades a la xerxa urbana, com el camí dels Reis, que, com tots sabeu també és una via ràpida, que és el que s'usa en aquest moment a tota Europa, Espanya incloïda.

Però el sr. Cañellas insisteix en la continuïtat de la via de Cintura i això significa en que una gran empresa faci una gran obra, no amb doblers privats, sino amb doblers públics, administrats pel sr. Cañellas. I a això jo li dic intervencionisme proteccionista de la gran empresa. L'altra solució podria ser assumida per petites o mitjanes empreses, que, crec que necessiten major protecció. Però no. Al sr. Cañellas li interessava protegir a la gran empresa, de la qual, políticament, és representant.

I el sr. Cañellas segueix defensant obres grans i l'autopista d'Inca, i d'altres. Política intervencionista econòmicament, com deia el sr. Hernández Mancha, "jefe" seu.

I la darrera de les dretes a Ciutat. Seguint amb la tàctica de destruir per sistema (natura, història, paisatge urbà, ...) ara li ha tocat a Sa Riera. Volen donar la possibilitat de guanyar més doblers a les grans constructors per tornar fer una obra mastodòntica. De bell nou protecció a la gran empresa amb doblers públics: intervencionisme econòmic.

I d'això res més. Només dir que crec que en aquesta darrera ocasió alab la caparrudesa del Batle de Palma. Sa Riera és un paisatge urbà, que dona personalitat a la Ciutat. Sa Riera va ser durant molts d'anys límit de Ciutat, una porta, la de Santa Catalina estava sobre aquest torrent, per tant, és important, també dins la història de Ciutat. Crec en una ciutat per a les persones que l'habiten i no pels seus cotxes. El Batle Ramon vol forçar a la gent de Ciutat a passetjar a peu o amb bicicleta. D'aquesta manera segur que els ciutadans descobriran coses noves i trobaran la bellesa de Palma, bellesa fa molt de temps oblidada pels ciutadans.

Ah! Jo, habitant de la Part Forana estic molt content amb l'ORA, perquè ara, quan vaig a comprar a Ciutat perd molt manco el temps que abans quan havia d'aparcar a la quinta punyeta.

Pep Rubio

**FOTO
ESTUDIO**

Cl. Sor Rosenda - Calvià

BODAS

BAUTIZOS

COMUNIONES

*** FOTOFONIA *
FOTOFONIA**

Cl. Mayor. 27 Tel: 670464

En Pere de sa Cullera

LES ESCOLES VELLES
per Pere de Sa Cullera

Un bon dematí sense que els deus ho anunciassin, la postal que es podia contemplar des de la plaça de l'església de cap el comellar del Coll des Cucons va variar la seva composició. Idò, de les capses blanques a mode d'àula que conformaren les Escoles Velles (d'ara i noves devers l'any 1.970, varen descomparèixer per èsser substituïdes per elements de ferro que no aturen enm tot el dia. N'hi ha un que té el dit (sembla el dit del mig de la mà dreta) que no fa més que assenyalar l'infern i arreballar unes pedrotetes. !Quin ditet!

Duen que allà hi faran una altra cosa.

Per aquelles àules hi han passat, com alumnes, els que ara o estan a punt de tenir el seu primer fill o o punt d'amancipar-se amb la seva parella (triau). I se n'hi han vessat de paraules i d'aigua també.

Ha estat una història, la seva molt ràpida. De possibilitat a un grapat d'atlotets de poder estudiar el batxiller, a magatzem de trastos vells, a Escola de música, a caramulls de terra, no han passat ni tan sols 20 anys.

Com que no sé si qualcú les hi ha donat un homenatge, o ha tret qualche llàgrima sentimental, jo m'apunt una modesta medalla, fent-lis a les ja desaparegudes Escoles l'homenatge del meu cor.

Com a improvisat cementiri s'ha pres la decisió de que els restes fossin ordenadament traslladats a la vora de l'Escola Nova (d'ara) (i vella, si no la cuidam entre tots, aviat) sense rituals ni anuncis a la premsa, per evitar allargar la pena de la família.

Sempre que en vengui al record hi aniré a passejar per damunt, cosa que propós a tothom. I fins i tot veig natural si qualcú hi va fer un pixo comprenc que cadascú plori per on més ho senti.

EN PORTADA

El garballó és la font d'on es treu el llatra, que és l'artesanía que avui ens ocupa.

El garballó a qui antany li prenien els seus petits dàtils per oferir-los als nostres petits infants que s'entretenien en menjar l'al seva escasa popa.

Però pel que realment és estimada aquesta planta és per les seves filles, base de la indústria del llatra.

A Mallorca les zones on es troba el garballó estan curiosament separades: Andratx, Pollença, Artà i Capdepera.

Antigament era una indústria casolana a la que es dedicava tota la família: els homes collien les palmes tendres, abans de que s'obrissin en ventall, que una vegada seques i feixades les transportaven a la vila. I, a la casa, les dones quan havien acabat les feines es seien i en feien canes més amples o més estretes, segons la peça per la que la feien. La cana que du nou brins s'anomena llatra i s'empra per fer senaietes, i la de cinc brins és diu llatró i s'empra per fer els capells.

Actualment encara existeix aquesta indústria que esdevinguda a poc, pareix renèixer, encara que el seu pitjor enemic és la manca de col·lidors, el que fa que el llatra es tengui que importar de l'Algarve o d'Andalusia.

Carme López

Bibliografia:

Els nostres arts i oficis d'antany, II

|||

cerrajería

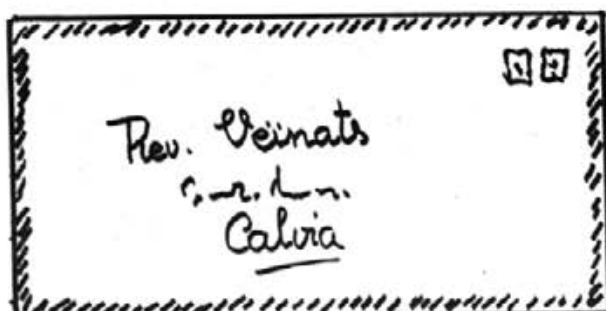
A. SOTOMAYOR

|||

es ferrer

des poble

C. SON MI. Nº2 - CALVIA - MALLORCA

CARTES A LA REVISTA

La "ciudad" de Santa Ponça saluda al pueblo de Calvià.

Me dirijo a esta revista, tomándome la libertad de encabezar mi carta con el mismo título que apareció el mes pasado, para expresar mi solidaridad con todo lo que se dice en artículo del encabezamiento de marras y decir que estoy completamente de acuerdo con lo que se dice en él.

Y ahora permitirme que cuente una cosa graciosa que escuché en el campo de fútbol de la mentada "ciudad".

Fué en el partido Santa Ponça- Cade Peguera. En el transcurso del mismo, parece que algunos aficionados del Cade, chillaron o se metieron con alguien, y en esto se oye una voz, presumiblemente de algún forofo "ciudadano" "A ver si os calláis que no estamos en Calvià, estamos en Santa Ponça".

Yo, la verdad, me quedé estupefacto. No supe si quiso decir con esta frase que los de Calvià somos unos apoquinados que nos dejamos avasallar por todo el mundo, o bien que tenemos la suficiente vergüenza y dignidad para convivir en paz y tranquilidad con todos nuestros semejantes.

¿Porqué diría aquellas palabras?

Atentamente,
Un Calvianer.

Droguería y Ferratería
CALVIA

MAJOR. 49 TEL. 67 01 61

- * REPORTAJES
- * VIDEO - CINE
- * INDUSTRIALES
- * UNIDAD MOVIL

C/. Ameller's, 3
TEL. 67 05 69

07196 CAPDELLA
(Mallorca)

Bar Restaurant

SPECIALIDADES

- Arroz Brul
- Pírra Mallorquina
- Sopa Mallorquina
- Lente con Cal
- Tofes con Cal
- Cordero
- Paella

CA'N PEPE

COCINA MALLORQUINA Y TAPAS VARIAS

St. Mateu, 22 - Tel. 67 04 22 - Calvià - (Mallorca)

CARPINTERIA CALVIA

Hnos. INSERTE

C/. TRANSFORMADOR, 54 - TEL.

CALVIA - MALLORCA

Club de Lectors

"Se había apeado del caballo y caminaba por entre avellanos y agavanzos, seguido de los dos caballos que el mozo de cuadra sujetaba por las riendas, caminaba en medio de los crujidos del silencio, desnudo el busto al sol de mediodía, caminaba y sonreía, extraño y principesco, seguro de una victoria. En dos ocasiones, ayer y anteayer, se había mostrado cobarde y no se había atrevido. Hoy, primer día de mayo, se atrevería y ella le amaría."

Així comença el llibre comentat pel Club de Lectors a la seva darrera reunió, dia 26 de Gener. Es tracta de "Bella del Señor", d'Albert Cohen.

Sense ànims de voler llevar mèrit a l'obra, -molt alabada per la crítica-, tots coincidirem en assenyalar que era massa llarg, (624 pàg.), i que l'autor podia haver estat més concís, ja que es produeixen situacions repetitives.

El tema tractat és l'amor duit fins al final, la recerca de l'amor pur i perfecte, i com es veu pareix que no existeix. Encara podriem indicar varis sub-temes, com la situació europea abans de la 2ª guerra mundial, la qüestió jueva, etc.

Encara que no direm l'argument, per si qualcú està interessat a llegir-la, és una història d'amor triangular (senyora-senyor-i el tercer), amb un final tot el feliç que es podia esperar.

Respecte l'estil de l'autor, dir que és un gran coneixedor de les tècniques narratives, o encara més, de les descriptives. Planteja situacions angoixants, divertides, depriments, etc, amb molta habilitat i demostra un gran domini de l'idioma (en aquest cas del francès, ja que la novel·la està traduïda).

Per acabar, es tracta d'un llibre amb una constant lluita al límit, una dansa macabra entre la vida i la mort, entre l'amor i la desesperança, inclús un Corin Tellado amb harakiri.

"Bella del Señor"; Albert Cohen, Editorial Anagrama, Barcelona, 1.987

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS

★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Mayor, 34

CALVIA

"La Casa"
a Calvià

Ultramarinos MOR
Pescados Pto. Pollença

 67 02 06

ca na cucó, 4

PUB ROLLING'S

MUSIC-BAR "ES CASINO"

Ca'n Vich, 3 - CALVIA

EL PREMI DEL MES

A partir d'aquest mes volem reconvertir aquests premis, i enfocar-los quasi tots des del punt de vista de un tema: la normalització lingüística. I ho volem fer perquè des de les pàgines de la nostra Revista donarem suport total al Regidor Manel Suárez, pare de la política normalitzadora de l'Ajuntament, perquè creim que ha donat una empenta molt valenta a aquest tema, i a més predica amb l'exemple, perquè per sistema empra sempre la nostra llengua. Creim que ningú com ell ho podia fer tan bé com ho fa i noltros empenyerem darrera.

Així, idò, a partir d'ara donarem una maquinada al que no se normalitzi i també motivarem als que se normalitzin i els donarem una MARGALIDA d'honor, volem explicar que la nostra màquina per escriure empra una peça en forma de flor que es diu margalida, d'aquí el nom de MARGALIDA D'honor.

Per tant, aquest mes, que per cert li hauriem de donar una vintena de maquinades al President Cañellas per les seves declaracions, però ja ho hem dit a la Editorial, aquest mes, com deiem la maquinada anirà per En

ANTONI PELLICER

perquè de tant de no emprar la nostra llengua en públic ja se n'oblida, i l'altra dia, per la ràdio Calvià va dir que per eliminar la perillositat dels cans amollats se reconstruirien les caneres d'un lloc anomenat "Sa YESSERIA" des Coll des Cucons. Sense més comentaris

I la MARGALIDA D'HONOR la volem donar aquest mes a En

GASPAR FRUCTUOSO BOKESSA BORIGO

Interventor del nostre Ajuntament, que amb aquest nom tan exòtic, i havent nascut en un país estranger, com és Guinea, assisteix dia rera dia a les classes de català que es donen a les 8 del matí a la Biblioteca de Calvià, que s'esforça molt en entendre-ho parlar-ho.

Xerrades
de Cafè

per Joan Rubio i Biela Quetgles

Fa uns quans mesos es va fer subscriptor de la nostra revista un senyor que viu al Canadà i que reb VEINATS com a mínim 15 dies més tard que els altres, pel temps necessari que el correu li apropi la publicació. Diu que és un dels pocs vincles que l'uneixen amb la seva terra, i que la llegeix de cap a peus varis pics.

Hem duita la sort de que aquests dies s'hagi traslladat, en viatge de visita a la família, a Calvià, i per la qual cosa no hem pogut aprofitar millor el temps que fer-li una visita i que el que xerrèrem amb ell surti en aquest número. Vet-aquí el testimoni de En Joan de Can Vich:

De Calvià no puc dir res, ja que fa molt d'anys que no hi som, i crec que la meua vida fora és millor testimoni, que el que vaig fer aquí d'al.lot. Així i tot puc dir i reconèixer que vaig ésser una mica polissó de jovenet: anàvem a colir nius i a robar cireres, per exemple.

Però, com deia, al Canadà he viscut aventures que es pot assegurar sense risc a equivocar-se no han viscut molts de mallorquins. Com aquesta: Vaig sentir parlar d'una companyia que donava feina a homes per anar al "Gran Norte", ¿?

M'hi vaig apuntar i m'acceptaren. No sabiem a on anàvem. Tot era molt secret. El dia assenyalat ens col·locaren dins un avió molt vell i ens dirigírem cap al nord, a les 5 hores de viatge aterraràrem a una base militar on hi estarem un dia sencer. Al dia següent un altre cop viatjar 5 hores més cap al nord, aquest pic aterraràrem a un improvisat camp. Ens instal·larem a unes tendes de campanya que tenien una estufa dedins i els llits estaven disposats un damunt l'altre. El que dormia adalt es moria de fred i el de baix s'ofegava. Això era el primer ens va ocórrer i !per encorajar-nos!

Era 27 de Juny i ens recomanaren anar al llit prest per estar descansats al dia següent. Quan vaig despertar-me, vaig observar que era gran dia, per la claror que feia, i vaig disposar a aixecar-me, un "veterano" em va fer notar que encara eren !la una i mitja del vespre!

Els tres mesos que hi vaig passar varen esser un mes i mig tot de dia i un mes i mig que la claror màxima era una retxa lluminosa a l'horitzó.

La feina que se'ns encomenà era la construcció de torres de radar per control dels avions soviètics, per això era tan secret.

El paratge era tan diferent, no hi havia arbres ni herbes, només una espècie d'esponja. La neu no agafava a terra, el vent se l'enduïa. La vegetació existent és l'alimentació dels renos.

Un bon dia varen comparèixer floretes per tot arreu, blaves, duraren una setmana.

Dels tres mesos tan sols 7 dies no necessitarem l'abric per poder fer la feina. Dia 2 d'agost els llacs estaven completament gelats.

Un dia que amb un camió ens dirigíem al cim de la muntanya a instal·lar les antenes, el vehicle va quedar encallat a la neu. El cap de l'expedició va pendre la decisió d'abandonar el camió i dirigir-nos pel camí més curt de tornada al campament, encara que

la neu ens arribava al pit. Vist cap enrera veig el greu perill que corrèrem, idò tan sols un amic bilbaí se li va obrir una cicatriu que tenia a la cara, i per la qual cosa el traslladaren a un hospital per tancar-li la ferida.

El menjar ens arribava per avió, si no podia arribar pel mal temps, menjàvem pollastre torrat, que tenien a la base americana veinada, enmagatzemat congelat per situacions límit.

Als esquimals, els he vist en persona, viuen certament dins "igloos" però n'hi ha que són pre-fabricats i es depositen damunt el gel i no han de fer la construcció. Les dones són molt guapes. Els cans eren perillosos idò estaven morts de fam, els esquimals, com a les pel·lícules, feien un forat al gel i amb un fil-ferro pescaven salmons amb una gran facilitat, aquests peixos a troços era tot l'aliment dels cans.

Els animals eren tots blancs, un ocells com a perdus amb plomes fins a damunt els dits del peu. També una espècie de llebres però més grosses. Tot estava absolutament prohibit caçar-lo o fer-lis mal, idò, es considerava que era l'alimentació, en tot cas, dels esquimals.

El fred podia arribar a 55° sota zero. Si no duïes tot el cos ben protegit, et podies cremar la pell.

Als tres mesos d'arribar vaig abandonar l'expedició voluntàriament i perquè el grup s'havia reduït a 12 persones (érem 16). De tornada passarem amb un altre vell avió, per damunt el "Polo Nord", els aparells de l'avió es tornaven boixos fins haver fuit 200 km. lluny.

Aquí on visc ara no fa tant de fred normalment, encara que el dia que partirem de cap aquí els termòmetres assenyalaven més de 40 graus sota zero.

Amb la qüestió de les temperatures la natura és realment sàbia, com aquí la temperatura és normalment alta, el blat, per exemple necessita un 8 mesos per madurar, allà el mateix procés el fa amb només 3 mesos, perquè són els únics de temperatura un poc càlida.

Set Illes, la meua ciutat, està a la riu Sant Llorenç que desemboca a l'Atlàntic. Te uns 30 o 40 mil habitants,

→ Pàgina 23

SA RUA 88

Enguany més que mai hem de repartir enhorabones per tot arreu, perquè hem vist molt bon humor per tot, i moltíssima imaginació. Visca la imaginació!

Començarem per la primera celebració: Sa Rua de Es Capdellà. En aquest poble, per primera vegada es celebrà aquest acte, el diumenge 7 de febrer, encetant el nostre carnaval. Humor negre del bo en la carrossa guanyadora, El Darre: viatge, amb mort incluit. Doble enhorabona a aquesta carrossa que també va guanyar al Carnaval de Magalluf-Palma Nova. Molt bé capdellaners. També les majorettes que han estat per tot: a Es Capdellà, a Magalluf i a Calvià, mostrant les seves destresces. Molt bé nines. Molta alegria amb torrada incluída.

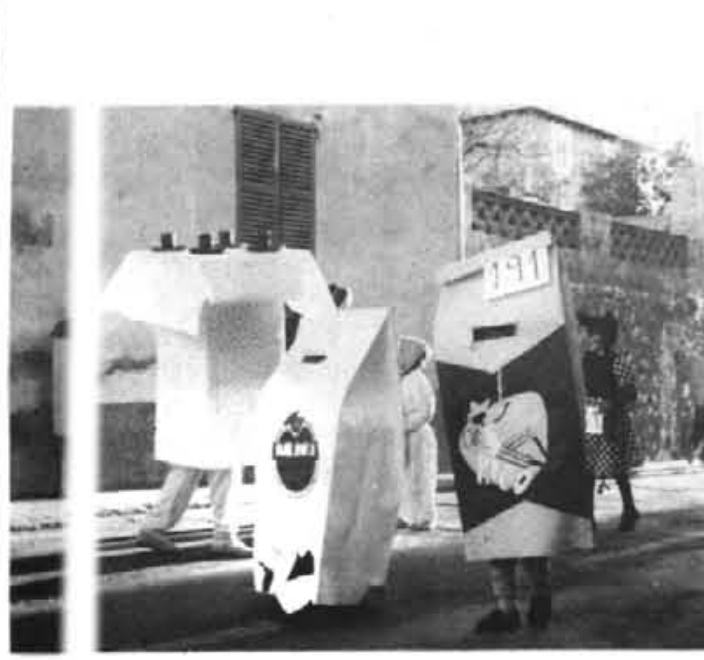
Durant tota la setmana hi va haver rues a les escoles i escoletes del nostre Terme, concentrant-se en els dies: dijous llarder amb rues de l'escola de Sta Ponça i de Magalluf, en col·laboració aquesta darrera amb la animada Casa de Cultura de Magalluf. El divendres les altres escoles i totes les escoletes. Bona tasca mestres i educadors del nostre terme. Per tot arreu festa i fantasia, i color.

El dissabte, 13 de febrer, comença amb el Carnaval de Magalluf-Palma Nova, inclòs dins el programa "Un invierno en Mallorca", amb multitud de grans carrosses i amb molt de públic. Contaren amb l'animació musical de dues bandes de música, Porreres i Calvià, amb dues bandes de cornetes, les majorettes de Es Capdellà, i els balladors i els dimonis de Son Ferriol. Va acompanyar un excel·lent dia a aquesta multicolor festa.

l'horabaixa Festa a la Pantera Rosa i Rua a Calvià, on els marxosos de la Ràdio Calvià havien instal·lat un campament gitano a la plaça de Ca'n Garrit, tan ben fet que més d'un calviàner havia entrat al cafè comentant:

"Aquests putes gitanos, nan hagut de venir justament avui". Les gitanes durant tot lo dia anaren per les botigues, passejant els "churumbeles" i manllevant menjar, per a confeccionar una bona recepta gitana que molts varen poder degustar al "campament": cuinat de ciurons amb endiots i pollastre, que varen matar a la plaça mateixa. Tothom va poder veure-los cantar, ballar fer bugada, estendre la roba i tot. Varen ser el primer premi de carrosses, molt justament. Quan a les comparses tothom va quedar bocabadat quan varen comparèixer un bon grapat d'homes amb el cap per avall, caminant sobre les mans. Era "El mon a S'enrevés". Va ser el primer premi de comparses per unanimitat. Però el bon humor calvianer no es va quedar aquí, sinó que un total de 8 carrosses, una quinzena de comparses d'adults i altra tant d'infantils, amb nombrosos disfressos infantils individuals varen omplir de bellesa i alegria els nostres carrers. Bon humor en la visió irònica del Nou Convent de Calvià, en el Calvià a La neu, etc. etc. etc. Fins i tot la Escola de Tauromaquia de Calvià, de El Niño de la Alpargata. Un total de 148 adults disfressats, i 144 nins de la mateixa manera ens atestigüen que això va a més.

Volem tenir un record especial a les majorettes capdellaneres, perquè no sigui la darrera vegada que les poguem veure.

El vespre hi havia dos balls de disfressos: al Casal de Peguera i a Sa Societat. Al poble hi va haver, previament una torrada al carrer b batle Martorell. La condició per entrar al ball era anar disfressats i si no hi anaven a la porta hi havia dues senyoretes que endiumenjaven la cara dels assistents. A la Societat es va obrir el bar per aquest vespre i hi va haver orquestra i sarau per llarg.

QUE PER MOLTS D'ANYS DURI EL BON HUMOR CALVIANER!

però va en decadència, idè la ciutat fou creada devers el 1.960 gràcies a les mines de ferro que hi ha, però com el ferro s'està substituint per altres materials, les mines no tenen tanta feina i la gent emigra a altres paratges. Com a ciutat jove, els carrers són ben drets i no te perdua, començant de la mar el noms dels carrers van seguint ordenadament les lletres de l'abecedari (carrer A, carrer B, etc.) i els travessers els números de l'u fins quan n'hi hagi.

Ens hi quedarem a viure perquè el clima és el més adequat pels meus pulmons. L'aire és pur i molt poc humit. Abans visquèrem 6 anys a Montreal i hi havia molta polució.

He fet multitud de feines, a on em donassin més doblers, allà anava. No em va aturar mai el no conèixer la feina nova, amb coratge i un poc de cara és superava. De modelista de jerseis a pintor, que va esser la feina que em motivà la jubilació per malaltia.

El que està excessivament massa bé són els retiros, idè tothom en complir 65 anys, siguin rics o pobres, hagin fet feina o no, tenen la paga de jubilació, totes les medicines i cuidats metges totalment gratis. Ara amb l'atur es volen revisar les pagues als que no les necessiten perquè el gasto és massa gros.

A Canadà hi ha 6 tribus d'indis, que físicament i tot són diferents, fins fa poc no els permetien entrar on anaven els blancs, ara el racisme, al manco oficialment, ha acabat. Parlen dialectes que s'han fet oficials i ja hi ha cadenes de televisió que el parlen.

A Quebec hi ha una "Casa Española" s'hi fan festes, jo hi anava. A Set Illes hi havia 3 mallorquins però ara no qued més que jo.

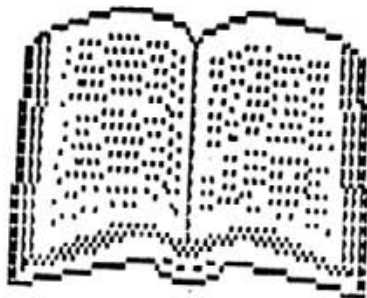
La gent el matí berena molt fort, dina apenes en 20 minuts i en tornar a casa devers les 17 hores sopen i es van al llit, n'hi ha que a mitja nit s'aixequen per anar a sopar als restaurants, és molt curiosa costum.

El Canadà és un dels països més productors de llenya per fer paper i per fer mobles.

De totes maneres el que jo estigui al Canadà va esser una qüestió de l'atzar, amb un amic polonès, davant una agència a França que anunciava un viatge al Canadà i un altre a Austràlia vaig tirar una peça en l'aire i va sortir Canadà.

Ara ja hi estic ben instal·lat a una casa amb dos pisos, del que n'hi ha 3 viveades, una per la meua dona i jo i una per cada un dels meus fills; un té 24 anys i l'altre 32. Per cert a casa tenc una habitació a estrenar reservada a la meua germana Paula que té el deute de venir-nos a veure, cosa que esper no estigui molt de temps a fer.

En Joan Vich Barceló, ens va contar moltes més coses, com la remontada dels salmons al riu o una festa que es fa quan uns peixos que semblen gerret surten a la platja a desovar, però segur que ens ho podrà tornar contar per escrit i amb fotografies des de la seva residència al Canadà. Així al manco l'obligarem a mantenir una relació oberta fa un parell de mesos.

EL NOSTRE RACONET

L'amic retrobat
FRED UHLMAN

COLUMNA

L'AMIC RETROBAT

Autor: UHLMAN, Fred
Edit: Columna
Preu aprox.: 800 ¢

Dolors Forteza-Rey

Aquest llibre tracta sobre la relació d'una gran amistat entre dos companys que s'inicia a l'escola.

Aquesta amistat que hem desitjat tots qualche vegada i en la que ens hem refugiat quan ens adonam que els adults que ens envolten no són tan perfectes com ens pensaven o ens havien fet creure.

La situació dels fets és a Alemanya durant l'època de la segona guerra mundial, cosa que provoca la separació dels amics per motius polítics.

Una descripció detallada, precisa i amb una gran sensibilitat ens fa sentir immersos en el relat.

UHLMAN, Fred. Va néixer a Alemanya el 1901. Quan tenia 23 anys, essent advocat laboralista anti-nazi, marxà d'Alemanya, es nacionalitzà americà i arribà a fer-se un cert renom com a pintor.

L'amic retrobat va ser la seva única incursió en la literatura. Bassat en la seva pròpia experiència, el llibre va aconseguir un èxit immediat quan es va publicar al 1.966.

ACTIVITAT

Tots heu tingut vivències que us han afectat i que per això les teniu molt presents. Des d'aquí us convidam a que les escrigueu.

Aquest autor no havia escrit mai i va saber expressar amb claretat i molt de gust una part de la seva vida.

Per què no ho provau i ens ho enviau a la revista per publicar-ho?

LA CASA SOTA LA SORRA

Autor: CARBO, Joaquim.
Edit.: Laia, 180 pàg.
Preu aprox.: ?

Ramon Sabater

L'argument d'aquest llibre tracta d'un home jove que troba una feina fàcil, una organització misteriosa el fa viatjar cap Egipte amb totes les despeses pagades. En el viatge coneix un negre, en Henry, que parlant el mateix idioma li conta que ell és sudanès que torna a la seva patria a netejar-la dels blancs que se n'aprofiten il·legalment.

L'organització recull en Pere i se l'emporta a una ciutat sota la sorra on hi ha montat tot una xerxa de negocis bruts. En Pere i en Henry es retroben a la Ciutat, aconseguint fugir i desmantellar tota la xarxa.

Aquest és un llibre fàcil de llegir, sobretot pel grau d'aventura que va dosificant l'autor en cada moment. També pel vocabulari fluït i senzill amb descripcions ràpides que li donen molta acció.

Aconsellable per a tothom, sobretot a al·lots de tretze a divuit anys. Es meravellós.

CARBO i MASLLORENS, Joaquim, autor català nascut a Caldes de Malavella (Selva) 1.932. Després d'una temporada d'escriure narracions de caire realista i descriptiu, s'ha dedicat a la literatura juvenil amb: "La casa sota la sorra" (Premi Joaquim Ruyra 1.965) i "I tu què hi fas aquí?" (Premi Josep Maria Folch i Torres 1.969).

NO TE'N FOTIS;CLOTI FLOTIS

- Degut a la crisi per la qual passen el R.C.D. Mallorca i el F.C. Barcelona, podrien fer un intercanvi de jugadors, a lo millor....

- No es descarta que a l'intercanvi hi entrin també els jugadors del C.D. Calvià. !Ja que hi som...!; ha declarat un directiu.

- Un partit polític espanyol presentarà a les seves files Na Susana Estrada per les properes eleccions. "Si ho fan els italians, perquè no noltros?",ha declarat el portaveu.

- "Marxa,és el que fa falta!",ha declarat l'actriu.

- Hi ha gent que ja compren el que li va faltar a la seva campanya per les municipals passades.

- Aquest mes,en Reagan no s'ha operat de cap tumor,ni res.L'únic que l'ha molestat ha estat Nicaragua.

- En Reagan continua amb la seva política per la Pau.Ja que Nicaragua posa en marxa els acords d'Esquipulas, ell aprova una subvenció per armament a la contra."Jo no som meyns que aquests rojos",a comunicat al seu psiquiatra.

- El conseller Cladera i en Xisco Quetgles del CDS,es posen a parir per un "quitame esas playas".

-Jeckyl i Hyde no són res comparat al que hem descobert: després de les darreres declaracions dels caps de la C.A.,descobrim els seus vertaders noms:

Adolf Cañellas
Hermann Wilhelm Forcades

Els altres encara no han dit res.
Continuarem informant.

EL PRESIDENT ES CANVIA EL PENTINAT I
ES DEIXA EL BIGOTI.

- Fa temps que no compro els diaris.No em fa falta,hi ha gent a Radio Calvià que no fa altra cosa que llegir-los.

- Hi ha gent que creu que en Gorbachov és d'origen espanyol.Mirau sino allò de la "Pérez-troika".

- I ja per acabar,dedicat a tots vltros:

Boys,Boys,Boys!!
(posau imaginació i ho veureu clar)

Rufus T. Firefly

Sa Rueta a les nostres escoles

No cal gastar doblers. Fixau-vos que és de senzill: una bossa de fens, cartolina i retalls de paper.

Això sí, amb el bon fer dels pares i les educadores.

Qui no es despressa és perquè no vol.

Així de bé s'ho passarem els nostres nins, passejant-se pel poble despressats de bruijots.

Varen sembrar el terror per allà on passaren!

GRUAS CALVIÀ

SERVICIO PERMANENTE

69 08 28 - 68 09 70

67 04 63

CALVIÀ-MALLORCA

Assoc. Musical

Pere Josep Canyelles

Entrevista a D. Guillermo Cantallops i Barceló en la villa de Santa Margarita.
per Pep Rubio A.

D. Guillermo Cantallops i Barceló nació el 8 de agosto de 1.911 en Palma.

P.- Cuando era niño, ¿le gustaba la Música?

C.- Mira si me gustaba que cuando tenía 5 años, tuve como primer maestro a D. Bartolomé Canals, que era el director del Lírico y además director de la banda de música Palmesana, banda que tuvo mucha fama en Palma y se disputaba cuál era mejor con la del Regimiento de Infantería. Eran dos bandas que tocaban por el estilo, vamos que empataba

Este señor me enseñó solfeo después violín cuando tenía 7 u 8 años. Mi padre me tenía que acompañar a la calle del Socorro, a un café en el cual ensayaba la Palmesana y yo tenía que ir a los ensayos a escuchar. Cuando tenía unos 7 años, d. Bartolomé me dijo que no me podía enseñar piano y que me buscaría uno. Y efectivamente me lo buscó y bueno porque era D. Miguel Negre, el célebre concertista que era profesor del Seminario retirado, pero que daba concierto por toda Europa y componía. Y yo no necesitaba nada más que encontrar este buen hombre, que se había casado con una cantante y se había divorciado y estaba el hombre como herrero sin carbón, y se encariñó conmigo porque veía que me gustaba la música. El había sido alumno de D. Pep Balaguer, que tenía una casa de música en la calle Caldes y era director de la banda Militar. D. Miguel Negre me acompañó a ver a D. Pep Balaguer, y también mi padre. Este hombre que vivía en el Palau Balaguer me dijo: "De hoy en adelante cuando tengas un momento te vienes a aprender composición conmigo. Llegó el momento en que hubo legalizar los estudios y me matricu-

ló en el Conservatorio de Valencia. Me acompañó a Valencia y me matriculó de 1º de piano y hasta 5º de solfeo, yo le pregunté si no sería mucho, y él me preguntó que si no los había estudiado con él y con d. Miguel; le contesté que sí, me examiné y saqué todos los cursos con sobresaliente, incluso piano. Tendría diez o once años.

P.- ¿Qué año terminó la carrera de música?

C.- No me acuerdo exactamente, pero lo buscaré... Terminé el año 35. Al terminar el conservatorio dimos una serie de conciertos, como en Palma no había salas de conciertos los dábamos en el salón de los Franciscanos o de los Agustinos. Formé un trío que se llamaba

Cantallops Roselló Cantallops yo al piano, mi hermano al violoncelo y Roselló era violinista. Nos dedicamos a dar conciertos de música clásica. Por estos salones defilaron muchos personajes, con la música de Granados, etc., etc. la flor y nata de los músicos y aquí estrené 2 composiciones mías; una sobre aires mallorquines que me ha desaparecido y me sabe muy mal y otra de motivos clásicos. Luego fui a San Carlos de la Rábida, el 2 de noviembre de 1942. Fui como maestro de escuela y monté un estudio de pintura y al cabo de poco tiempo se enteraron, no sé cómo, de que era maestro de música y el ayuntamiento me llamó para ver si quería crear una banda. Le dije que sí y me puse a trabajar. Al cabo de un año ya dábamos conciertos por toda la zona y disfrutando.

P.- ¿La formó de la nada?

C.- Sí, recogí a 5 músicos viejos, pobrecillos, que Dios los guarde. Pues empecé a darles solfeo y solfeo, empezando de cero. Y ahora te contaré una anécdota de mi vida, una anécdota muy querida por mí: Cuando íbamos a ensayar con la banda de d. Bartolomé Canals, unos de mis maestros de solfeo, una noche que yo ya estudiaba en el Conservatorio,

hacía ya un año, fuí al ensayo, el subdirector era un viejo que tocaba el bajo, carpintero me parece, y estábamos esperando a D. Bartolomé y me dijo: Escucha Guillermo, ¿tú que no sabes llevar bien el compás? Le dije que sí. "Pues pasa al atril de D. Bartolomé", y ya tienes a Guillermo con pantalón corto dirigiendo. Lo mismo que recuerdo la anécdota, recuerdo la pieza "Pepita Creus", un pasodoble alegre, precioso, que tiene una entrada de bajos que es una cosa seria y... empiezo con la batuta tal como lo hacía D. Bartolomé: "tac, tac, tac" y "Pop, pop, pop, pop, pop," la entrada de bajos y al cabo de un momento les digo "¡No es así!" y me tocan por detrás en la espalda. "Muy bien, así se hace". Era D. Bartolomé y me puse a llorar. Me preguntó por qué lloraba y me dijo que cuando fuese allí cogiese la batuta y que él estaría a mi lado y que me haría lo mismo que yo les había hecho a los músicos si yo no lo hacía bien. Ese fue mi debut con las Bandas. Pero volvamos a San Carlos. Me escribieron diciendo que querían poner mi nombre a una calle y yo les dije que lo dejaran tal como estaba.

P.- ¿Cuánto tiempo estuvo en San Carlos de la Rábida?

C.- Pues 5 años. Allí hice muchas exposiciones con los alumnos que, por cierto, pintan muy bien en Cataluña, claro por este motivo me querían dedicar la calle. Y después de San Carlos pasé a la Real, pero aquí pintura sí, pero la música no hubo manera de introducirla porque ellos sólo querían bailar y yo no iba de bailes en aquella época, creía que había cosas más serias.

P.- Me acuerdo que en Calvià Vd. tocaba el piano con la orquesta MELODY.

C.- Yo fuí a Calvià el día 23 de Julio de 1949, y encontré una partida de músicos. Allí sí que fue rápido. Me acuerdo del primer día que llegué. Ya nos reunimos en un piso de al lado de la plaza de la Iglesia, "Can Joan Batró", y efectivamente tenían una orquestita formada. Y dije: probemos. Les di una entrada de Pillo muy facilona, muy poco a poco, y subiendo hasta quedar esfocados, y con un estruendo..., claro en Pep Rubio tocaba el jazz, ahora se llama la batería, pero salió bien.

P.- ¿La música de ahora le gusta?

C.- No, no hacen música, desafinan, un desastre. En Calvià también intenté formar una banda, pero había un problema que era el instrumental. Incluso recuerdo como dato curioso, que en Capdellà había un café en donde había cuatro instrumentos viejos y un día el alcalde de Calvià me dijo que fuese para ver si había algo interesante.

P.- ¿Quién era el alcalde en aquel tiempo?

C.- Era un señor que había estado en América, un tal Pedro José Ferrer. Estando en Calvià encontré un amigo mío que fue brigada conmigo, Jaume des Vicari, casado con una maestra llamada María. Pues a lo que íbamos. Fuí a Capdellà y el dueño del café me saco una serie de trozos de clarinete que entre todos no componían ni uno solo. El alcalde me dijo que formase la banda con la orquesta y otros chicos de la escuela y llegué a tener una docena de alumnos que aprendían todos los días, es decir tres días por semana. Recuerdo a los hijos del brigada Melchor, y otro que le decían "En Joan des quatre cantons". Por cierto, muy amigo del mío, y un día casi perdió un ojo por culpa de unas espadas de madera. Formé la banda y salimos unas cuantas veces, no nos apedrearon nunca e hicimos bailes con la orquesta; formé la coral de Calvià, tocaba el órgano la sobrina de D. Gabriel Cabrer y a veces lo tocaba yo en momentos obligados. Dirigí algunas misas muy buenas.

P.- ¿Recuerda que Vd. hizo una canción con el nombre de Calvià? ¿Qué se ha hecho de esta partitura? Me gustaría instrumentarla ya que lleva el nombre de Calvià.

C.- No sé. Sólo puedo hacer una cosa, mirar en los archivos y si la encuentro ya te la mandaré. Esta pieza era una cosa muy sencilla pero mona.

P.- ¿Ha hecho otra composición?

C.- Sí, muchas. Como composiciones serias, hay una marcha fúnebre llamada "Sombras" después tengo un vals de concierto, dos zarzuelas que aún no están terminadas, ya las he hecho y deshecho unas cuantas veces. Una llamada "Fati", sobre las costumbres moras de Mallorca y la otra al toc de Ave María, que está basada sobre la vida de Santa Catalina Thomàs. Soy beato. Y después tengo una colección de bailables.

P.- ¿Ha publicado alguna vez?

TROÇOS

C.-No.

P.- ¿Actualmente sigue practicando el piano?

C.- Sí, pero mis dedos no van. El piano lo sigo utilizando sólo para componer.

P.- ¿Sigue enseñando?

C.- Sí. Tenía una alumna, Antonia March, que la hice profesora de piano.

P.- ¿Cree que sobre la música ya lo hemos dicho todo?

C.- Sí, después de formar la banda de Santa María, sí, ya está todo dicho.

P.- ¿Por qué no forma en su pueblo otra banda? ¿Está Vd. retirado?

C.- Tengo mucho trabajo.

P.- ¿Qué oficio tiene o a qué se dedica?

C.- Mi oficio es maestro de escuela. Yo fui becado pero me tuve que ir a la guerra, pero mi afición es pintor y músico, y cuando se terminó la guerra, como tenía el título de maestro, me presenté a unas oposiciones y saqué plaza, y me dirás ¿has vivido de la plaza de maestro?, pues no, pues entre la música y la pintura me he defendido; mi vida ha sido la enseñanza.

P.- ¿Ha hecho exposiciones?

C.- Sí, la primera a los nueve años y en la Juventud Antoniana me llevé el primer premio de acuarelas. Esto hace muchos años, cuenta de 9 a 76. Soy profesor de pintura y dibujo, de música y de escuela. He vendido muchos cuadros, pero ahora no quiero vender ni uno. Sólo pinto para mis herederos.

Fui Juez de Paz durante seis años y por fin lo dejé. Tengo esposa y dos chicos. El mayor, Juan, es aparejador en el Ayuntamiento de Santa Margarita y el segundo, Miguel, -que lo engendramos en Calvià-, es capitán de barco.

Fui maestro, primero, en Sant Llorenç des Cardassar, después en Santa Margarita, es decir en puestos interinos y después de oposiciones fui a San Carlos de la Rábida, luego a Sa Real, un buen clima de montaña por la salud de mi esposa y mi hijo. Después pasé a Calvià, y otra vez a Santa Margarita haciendo un intercambio con D. Leoncio Font. En Calvià estuve un año y tres meses, desde septiembre del 49, hasta diciembre del 50.

Sense ser definida prèviament se veuen dues línies clares en matèria urbanitzadora entre la dreta i el PSOE.

La dreta, o les dretes, propugnen la construcció, destructiva de lo natural. Ignoren tot el que sigui ecologia. Un alt responsable polític de la Comunitat Autònoma feia una afirmació, al Parlament Balear, del tipus de que allò dels ecosistemes era un "cuento". I ja se sap el que diu en Machado: "desprecia cuanto ignora".

Les dretes, per tant, propugnen la destrucció de lo natural, com a sistema. Vegeu-ne exemples: Es Trenc, el túnel de Sòller, l'autopista d'Inca, Es Salobrar, Cala Mondragó,...

El PSOE té una altra visió urbanística més intel·ligent, i a la llarga més beneficiosa econòmicament per a les Illes: volen ordenar tot l'espai irreversiblement destruït: ordenar ciutat, creant espais per passejar; ordena el tràfic dins la ciutat, utilitzant el que ja existeix, buidant el centre de Ciutat de cotxes; creant pasetjos marítims a les zones més atupades per la construcció, (S'Arenal, per exemple), i dins el nostre Terme, ordenant urbanísticament les nostres platges, creant molts d'espais verds, baixant les edificacions, espaiant-les més una de l'altra, etc.

Però hem de dir que, malgrat tot, encara deixa molt que desitjar. Noltros varem sentir al nostre Batle dir que la destrucció ecològica era molt més forta en altres indústries que la turística. Però li volem dir que, malgrat tot, la indústria turística ha destruït tota la nostra costa.

Això no ho pot oblidar i creim que encara queden en el nostre terme espais intocats i que hi hauria d'haver una ferma voluntat de que així seguissin. No basta amb ordenar, s'ha de protegir. Ara, el Batle nostre té l'urbanisme en les seves mans i confiam que prengui una iniciativa valenta en aquest sentit.

Però a nivell de Comunitat Autònoma tampoc veim clar que el PSOE vulgui contribuir a foradar més la serra de Tramuntana, construint un nou "túnel" cap a Sòller.

Mallorca està malferida i si no hi ha idees clares, Mallorca morirà.

Cròniques de Societat

Els nostres amics Rosalia Guilla-
met i Ramon Simó han celebrat amb ale-
gria, acompanyats pels seus familiars
i amics, les seves noces d'argent aquest
mes de Gener. Dessitjam que amb la ma-
teixa felicitat i salut arribin a cele-
brar les d'or.

Enhorabona!

Un grup d'amics vol dir-vos
especialment:

"Des de Mallorca amb amor"

El dia 14 de Febrer una altre
parella celebrà els seus 25 anys
de casats amb una cerimònia reli-
giosa molt emotiva i tot seguit
oferiren un àpat al seus amics i
familiars. Són els nostres cone-
guts En Joan Celeste Coll i Na
Francisca Vidal Sastre (Na Xisca
de s'escoleta de Calvià)

Dessitjam a les dues parelles
que arribin a celebrar amb salut,
les noces d'or.

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayer, 80

CALVIA

JOAN SALVA

construccions

calvià

MEDICINA

Y SALUD

Un cáncer es el comportamiento desordenado de ciertas células, que se reproducen de forma anárquica y se multiplican sin control.

Cerca de un 27% de los tumores malignos en la mujer se desarrollan en los senos.

En un momento dado y por causas no determinadas, empieza un ciclo de división de células perceptible por un bulto en el seno de la mujer. Es el cáncer que puede poner en peligro la vida de la enferma.

La senología es la ciencia que estudia la mama en síntesis de una forma multidisciplinaria. O sea, ha pasado de ser un órgano exclusivamente quirúrgico a ser médico-quirúrgico. No toda la patología mamaria requiere una intervención quirúrgica y puede ser tratada por procedimientos médicos. Estos procedimientos pueden ser: infecciones, displasia (alteraciones), oncológica, estética, reconstructiva, etc.

El diagnóstico precoz es el mejor sistema para combatir el cáncer. Si la mujer se hace chequeos regulares y se descubre el tumor cuando es pequeño (menor de 3 cm.) no es necesaria en la mayoría de los casos la amputación y la posibilidad de curación es muy alta.

Toda mujer en edad de menstruar debe palparse el pecho una vez al mes, entre los 5 y los 10 días después del inicio de la regla. Cualquier tipo de anomalías, una grieta que no se cura, bultos, alteraciones en la piel, secreciones, dolores, etc., deben ser consultados inmediatamente al médico. Sin olvidar que cada año debe hacerse una revisión ginecológica.

Es la propia mujer la que detecta los bultos en los senos, en la mayoría de casos suelen ser totalmente inofensivos, pero por si no fuera así, se debe saber que el cáncer de pecho es el de mayor índice de curación, si se realiza el diagnóstico a tiempo.

¿Cómo se puede realizar la autoexploración?

El tratamiento ahora ya no se trata con cirugía muy agresiva, sino que se hacen tratamientos combinados.

La operación llamada mastectomía y vaciamiento axilar consiste en extirpar la mama enferma con todos los ganglios axilares. Antes extirpaban también los músculos. Esto supone un gran avance, lo mismo que la reconstrucción porque una amputación provoca un trauma psicológico en la mujer.

Ultimamente han cobrado fuerza las operaciones de cirugía estética. Aumentar, reducir, levantar, etc.

Para aumentar el volumen consiste en incluir un implante (silicona) para dar forma y volumen. La reducción mediante una operación, es vaciar parte de la glándula mamaria, haciendo la cicatriz por debajo del seno para que ésta sea invisible.

R.G.

RALLY "ESCOLES VELLES - SES QUARTERADES"

Ja no hi ha Escoles
Vells

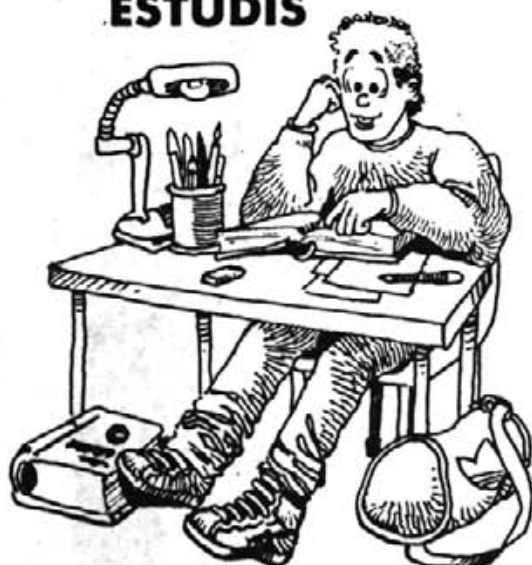
Ja causa del desastre

Hàbil conductor evitant
els "precipicis", o manera de
no esfondrar els cotxes.

Estat de la ruta del
Rally. "Escoles Vells - Ses Quarterades"

VOCABULARI RELACIONAT AMB ESTUDIS

Barbarisme

Quaderno
Lliteratura
Borrar
Tissa
Estodiar
Companyero
Recreo
Passillo
Bombilla
Bolígrafo
Lapis
Sobressaliente
Bien

Forma correcta

Quadern
Literatura
Esborrar
Guix
Estudiar
Company
Esplai
Corredor
Bombeta
Bolígraf
Llapis
Excel·lent
Bé

CONSELL
DE

INSULAR
MALLORCA

Papeleria
& Kiosco

C/ Mayor

CALVIA

FOTO DENÚNCIA

QUI HA TANCAT EL CAMÍ?
QUI LI HA DONAT PERMÍS?
HO POT FER?
I, PERQUÈ?

UN RELLOTGE DE SOL CASOLA:FES'T-EN UN

Del Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports hem rebut aquest article que se publica per considerar que se tracta d'una construcció curiosa i entretenguda.

Dins els rellotges de sol n'hi ha uns que no són gaire coneguts i que se diuen "de pastor". Aquest nom segons he sentit a dir, ve de que, un temps, s'usaven entre els pastors del Pirineu en formes molt rudimentaries.

Donç bé, d'una manera molt senzilla s'exposa com poder construir-ne un amb l'ajut dels dibuixos adjunts

Se comença per cercar un pot buit d'una beguda refrescant (per exemple "coca-cola" o cervesa) que té forma cilíndrica amb una base plana i una altra lleugerament còncaua i enfonyada. Per la base plana hi sol haver una retxillera que deixa la llengueta de quan s'obre. Per la base còncaua, i just enmig, se fa un foradí per a passar-hi un fil de ferro de dos o tres mil·límetres de gruixa fins a la retxillera de l'altra base, de tal manera que aquest fil vagi per l'eix del cilindre, havent-lo abans passat pel centre del disc retallat del dibuix adjunt; fet això se dobleguen el dos extrems immovilitzant el fil, deixant l'extrem de la base plana amb forma d'anella damunt el disc, el qual s'aferra a la base, reforçat, millor amb cartolina interposada per mor de la retxillera.

Tot seguit se retalla l'àbac de les hores del dibuix adjunt i s'aferra al cilindre del pot, amb la base plana a la part de damunt, i amb el caire de l'anomenat àbac a 8 mm. del caire del pot (per tal de que s'aferrí lliurant la mica de bombat del pot). Per aferrar l'àbac és precis fer coincidir les dates del disc tal com la figura indica.

S'acabat la construcció disposant la busca del rellotge, també amb un fil de ferro enganxat a l'eix davall l'anella i amb la forma i dimensions que s'aprecien en el dibuix.

I ja estan en condicions de poder fer la lectura. Per això cal suspendre el pot per l'anella, millor fent-

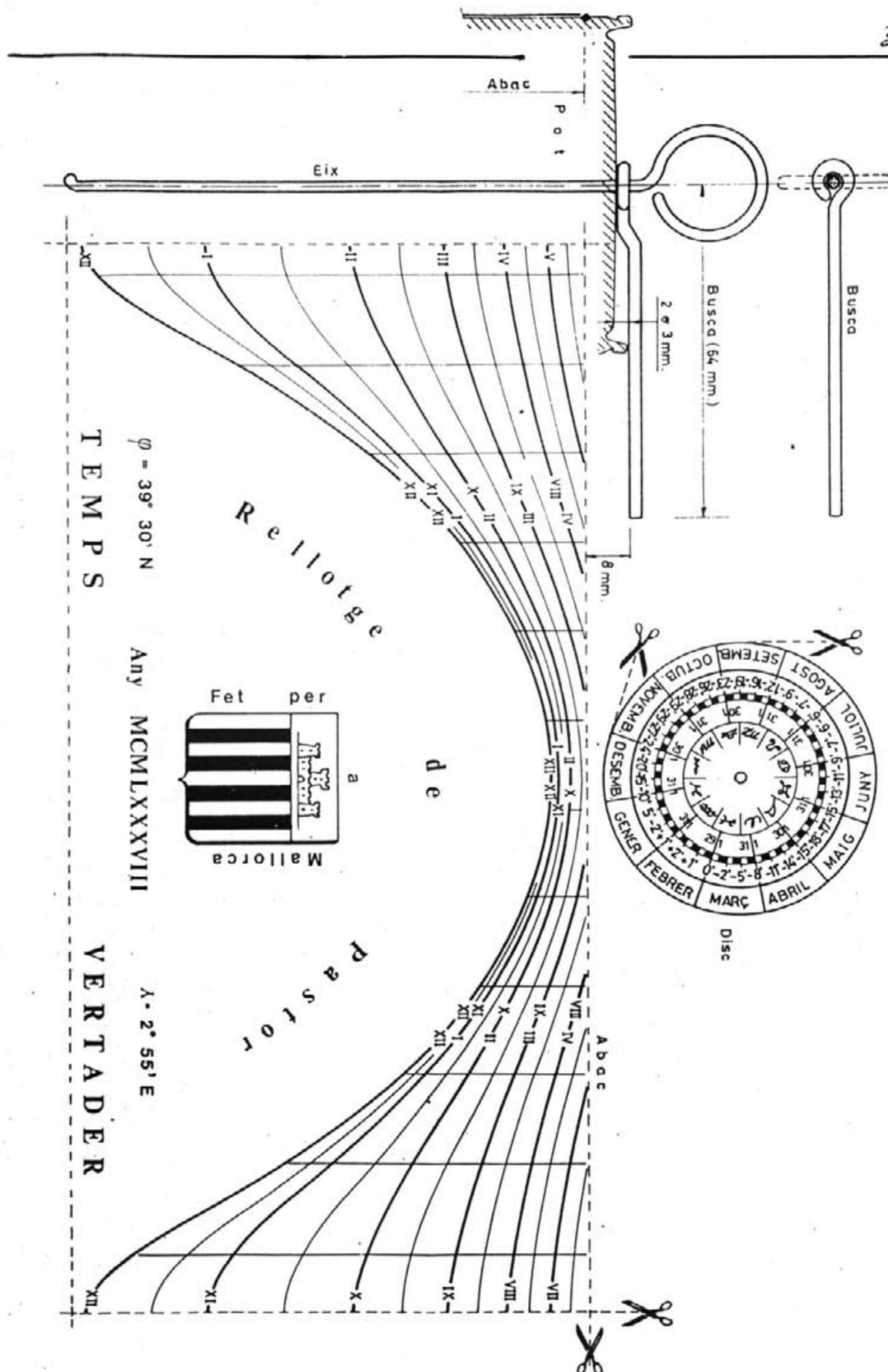
li un cordonet i posar la busca damunt la data del disc (on es poden veure els mesos ordinaris i paquets de dies de cinc en cinc, i també els mesos zodiacals amb el signe corresponent), i tot seguit, fer girar el rellotge fins que l'ombra de la busca sigui vertical; la punta de l'ombra de la busca donarà l'hora llegida a les corbes de l'àbac.

Aspecte del rellotge un cop acabat.

I tot d'una es precis fer una aclaració: se llegeix així l'hora de "temps vertader" que quasi mai és el mateix del "temps mitjà" dels nostres rellotges de polsera; no es tracta d'un defecte d'aquest rellotge, el mateix succeeix a qualsevol rellotge de sol; però no és un inconvenient per a conèixer l'hora d'aquest temps que ens interessa: si corregim l'hora llegida amb els minuts que, per cada data marca el disc, tendrem el mateix temps dels rellotges de polsera.

I just manca dir que si el pot s'omple amb arena o grà el pés augmenta i s'aconsegueix una millor compensació del petit desequilibri provocat per la busca a la verticalitat de l'eix.

COL.LABORACIÓ DE VORAMAR

Com ja vàrem exposar al passat número de Veïnats, de bell nou la Revista Voramar de Peguera ha estat publicada. A partir d'aquest mes començarem un intercanvi entre la mateixa i Veïnats que ens durà a col.laborar encara més activament en la millora de la informació que rep el nostre municipi. Aquesta vegada publicam l'editorial del número 69, corresponent al febrer del 88.

"El segon número d'aquesta nova etapa ja és al carrer i això ens satisfà perquè la tasca de sortir cada mes ens imposa un repte que esperam podem vèncer un mes rera l'altra fins a assolir la necessària periodicitat que converteixi el repte en una cosa quotidiana i completament normal.

Podreu comprovar com el número 69 que teniu a les mans és més gruixat que l'anterior, la lletra més espessa i hem tractat d'amillorar la presentació. Seguim oberts a tot tipus de col.laboracions que ens vulgueu fer arribar i a més a més tenim una secció especialment destinada a totes aquelles persones que es vulguin adreçar a la revista directament com és la de "CARTES A VORA MAR". També esteim d'enhorabona per haver recuperat una de les seccions habituals de la primera etapa com és "PEGUERA AYER Y HOY" que de la mà d'Adolfo Colomar espera seguir comptant amb el mateix interès que la caracteritzà abans. Les seccions que s'estrenaren a l'anterior número com ES CAVALLET DE MAR, la poesia i la narració també hi són així com la col.laboració del director de l'escola, José A. Prieto, i de l'infatigable SACANELL. La FOTO-DENÚNCIA també hi és però falta l'entrevista que per qüestions d'espai ens hem vist obligats a deixar pel pròxim mes. Dues noves seccions s'incorporen a partir d'aquest número: ES PLAT PLE, pàgines de gastronomia, i LA VALL PEGUERINA, a més de diverses col.laboracions que esperam seguir mantenint.

VORA MAR I LA PREMSA CALVIANERA

Quan la nostra revista es trobava a la primera etapa era l'única revista periòdica del terme, ara la situació ha canviat d'una manera molt positiva i a Calvià existeix en diverses publicacions a les quals volem saludar efusivament i més especialment a la revista "VEÏNATS" de Calvià-capital amb la qual esperam mantenir un intercanvi de col.laboracions. També volem saludar a la revista unicipal del Terme i a les altres publicacions que han sorgit per Palma-Nova i Magaluf.

Desitjam llarga vida a les diverses revistes calvianeres i que entre totes poguem contribuir a elevar el nivell de lectura del nostre terme".

Juguets Gual

C/. Mayor, 16

Tel. 67 01 90

Calvià - Mallorca

Panaderia

Ca'n Porret

C/ Mayor, 3.

Calvià

ESPORTS

RADIOGRAFIA DEPORTIVA

En nuestra anterior "Radiografía Deportiva", hablábamos de lo acontecido en el seno del C.D. Calvià al dimitir la directiva en pleno por los motivos de siempre, es decir, por el asunto económico. Decía la prensa de la capital, cuando se empezó a gestar lo que luego sería la dimisión de que hablamos, que el municipio de Calvià, rico pero el equipo de fútbol, pobre. Se olvidaron de añadir que este municipio es el único, quizás de España, que tiene tres equipos en III división nacional, con los gastos inherentes a esta categoría, así como otro equipo en I Regional, aparte de los equipos inferiores que mantienen cada uno de los clubs nombrados, lo que equivale a decir que se lleva un gasto considerable que se reparte entre las subvenciones que da el Ayuntamiento a cada club y las cuotas de los socios que tiene cada uno, así como las taquillas que puedan hacerse en los partidos. Ya dije en una ocasión que la solución sería la fusión de todos los clubs en uno solo, porque, que no dude nadie que, la III División Balear, es el cáncer más grande que pueda tener un club como el que nos ocupa con pocos socios y taquillajes de risa.

Por eso, desde aquí, nuestro respeto y admiración para esos valientes que no han querido que el club desaparezca, y contra viento y marea siguen dirigiendo los destinos del mismo.

Y ahora como es costumbre, desglosaremos a groso modo lo que ha hecho el equipo durante el mes de enero. El primer mes del año no se puede decir

Y ahora como es costumbre, desglosaremos a groso modo lo que ha hecho el equipo durante el mes de enero. El primer mes del año no se puede decir que haya sido muy positivo, sino todo lo contrario. Jugó cinco partidos de los que ganó uno, empató otro y perdió tres, de la siguiente manera:

El primer partido del mes lo empató 1-1 en Moferès ante el Portmany. En su primer desplazamiento vence en Alaró por 0-1. Otro desplazamiento seguido, iniciando la segunda vuelta, pierde por 1-0 ante el Alcudia. Al domingo siguiente recibe al Sta. Ponça perdiendo por 0-2 y, en su siguiente salida, va a Capdepera, siendo derrotado por el Escolar por 3-0. su situación en la tabla no es muy boyante que digamos, pues su decimosegunda posición es más bien ficticia, ya que se encuentra sólo dos puntos del penúltimo clasificado. Pero seamos optimistas y miremos hacia arriba, que seguro que hacia allí iremos.

Que así lo veamos.

S. Barceló.

3ª DIVISIÓN

1. SANTA PONSA	22	14	5	3	39	28	33	+9
2. Inca	22	13	5	4	39	14	31	+11
3. Soller	22	11	7	4	34	15	29	+7
4. Manacor	22	10	8	4	34	24	28	+6
5. Alayor	22	12	3	7	33	21	27	+5
6. Ferreries	22	9	8	5	21	18	26	+2
7. Mallorca	22	10	4	8	41	25	24	+4
8. Santa Eulalia	22	9	6	7	29	20	24	+4
9. Murense	22	8	7	7	36	31	23	+1
10. Alcudia	22	7	8	7	19	25	22	-2
11. Santany	22	6	8	8	25	34	20	-2
12. Calvià	22	6	6	10	20	25	18	-2
13. Lloreda	22	6	6	10	24	31	18	-6
14. Portmany	22	5	8	9	23	30	18	-6
15. Hospitalet	22	6	6	10	25	33	18	-6
16. Alaró	22	8	2	12	25	36	18	-2
17. Capdepera	22	7	3	12	26	34	17	-3
18. Inche	22	6	4	12	22	31	16	-4
19. Escolar	22	6	4	12	29	43	16	-8
20. Andraitx	22	6	2	14	18	44	14	-8

AJUDES AL C.D. CALVIÀ

Totes les persones que estiguin interessades en que el C.D. Calvià superi els greus problemes econòmics que l'afecten poden fer una aportació al següent Compte Corrent:

C.D. CALVIÀ

BANC SA NOSTRA

C. Corrent: 1.090.323-79

Esperam que sigueu molts els qui vos animeu a ajudar el nostre Club.

CRONICA DEL SANTA PONÇA

Santa Ponça-2 Ibiza-2

Se enfrentaron los dos primeros equipos en el Polideportivo Municipal de Santa Ponça. Este partido levantó gran expectación y creo que los seguidores salieron satisfechos por el desarrollo del encuentro, pues fue un toma y daca, de quizás en este momento los equipos más en forma, y así lo demuestra sus posiciones en la tabla clasificatoria de esta tercera división. La primera vuelta, con este partido, queda atrás con el Santa Ponça encaramado en el primer lugar de la tabla, juntamente con el Ibiza y según lo visto en el terreno de juego de los demás equipos, serán estos dos los que en el último partido pueden decidir quién es el primer clasificado.

Santa Ponça-3 Mallorca Atco.-1

Se esperaba con escepticismo al equipo que en el primer partido de liga en el Miquel Nadal le endosó nada menos que siete goles al Santa Ponça, un equipo que juega muy bien al fútbol y que todos sus jugadores tienen puestas sus ilusiones en el primer equipo y como ellos lo saben, cuando juegan con otro equipo, como es en

este caso el Santa Ponça, que también la tocan muy bien, el espectáculo está servido, y prueba de ello es que el Mallorca Atco. se adelantó en el marcador pero el mejor juego del Santa Ponça en la segunda parte dejó sentenciado el partido con tres goles, que pudieron ser bastantes más, incluso haber devuelto el tanteador del primer partido, error que llevaron muy dentro los jugadores, pero la mala suerte hizo imposible devolverles esos siete goles.

Calvià-0 Santa Ponça-2

La segunda vez que los equipos de Calvià y Santa Ponça se enfrentan en categoría nacional y en partido oficial. Ya en el primer partido se impuso el Santa Ponça por dos goles a uno, pero el Calvià en aquella ocasión ya me causó una agradable opinión y sabiendo que jugando así no podía tener grandes problemas deportivos para mantenerse, cosa que me alegra. El partido quizás no fue bonito por los férreos marcajes que se vieron obligados los jugadores más claves del Santa Ponça y por el ardor que pusieron en el terreno de juego. Pero le bastó al Santa Ponça hacer un cambio táctico para que en los últimos veinte minutos se alzara con el triunfo. El Calvià tuvo dos oportunidades con tiro al larguero. En este partido, la suerte se alió con el Santa Ponça.

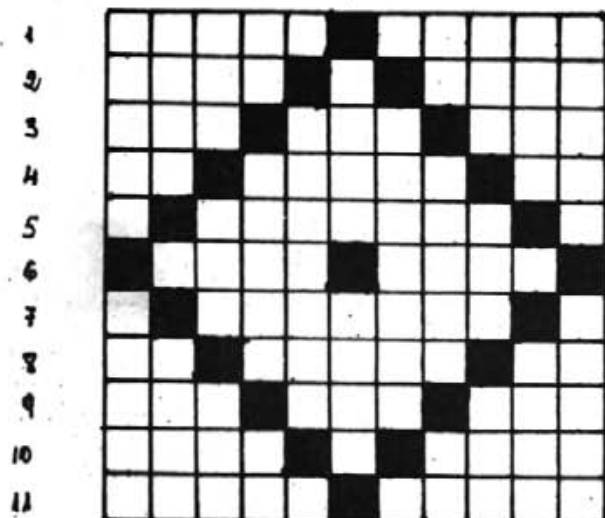
Santa Ponça-3 Cade-1

Desde que el Santa Ponça subió a Regional Preferente y continuando a tercera división, el Santa Ponça y el Cade se han enfrentado en seis partidos oficiales y nunca el Cade había ganado al Santa Ponça. En este partido el Cade se presentaba en el Polideportivo Municipal con una muy buena marcha ganando casi todos los partidos anteriores a este choque y los seguidores se las tenían muy felices, pues pensaban que este partido lo podrían sacar adelante, pero no tenían los pies en el suelo y sólo bastaron 10 minutos para que el portero del Cade tuviese que sacar de sus redes por tres veces el balón, y no fueron más porque el portero hizo tres paradas de mucho mérito.

F. Jiménez

PASSEMP

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

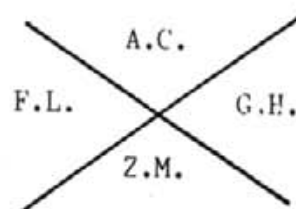

Horizontales: 1.-Repite.Obstáculo, estorbo. 2.-Signo ortográfico.Vocal.Al revés, pule losas. 3.-Rece.Altar.Amarro. 4.-Negación.Al revés, hablara en público.Al revé sy repetido,chacha. 5.-Vocal. Adquiriera cordura.Vocal. 6.-Pez marino acantopterigio, de carne bastante apreciada.Dios mitológico del vino. 7.- Consonante.Que causa vómito,vomitivo. Consonante. 8.-Marchar.al revés,plaza pública en la antigua Grecia.Nota musical. 9.-Hijo de Noé.Platigrado.Tratamiento. 10.-Al revés, receptáculo de lona empleado en Correos.Vocal.Monje el Tibet. 11.-Heridas, lastimadas.Huevo que se deja en un lugar para que la gallina ponga allí.

Verticales: 1.-Imagen venerada por los rusos.Libro de misa. 2.-Bóvido, provisto de cuernos, muy fiero.Vocal. Ore. 3.-Nombre de consonante.Una.Signo aritmético. 4.-dios egipcio.Tome para sí.Siglas comerciales. 5.-Vocal.persona que vende arena.Consonante. 6.-Labras. Expulso ruidosamente el aire de mis pulmones. 7.-Vocal.Relativo a la Arabia. Consonante. 8.-Nombre de letra.Al revés, género de arácnido acárido.Cincuenta y uno. 9.-Canción canaria.al revés,án-sar.Donad, entregad. 10.-Aramdura de mallas de hierro.Vocal.Colina prolongada. 11.-Mazorca tierna de maíz.Conjunto de celdillas fabricadas por las abejas.

DESCIFRALO

B.E.	D.F.	I.J.
V.W.	P.Q.	N.O.
N.Y.	R.S.	T.U.

1= 0

2= 0

Si lo descifras encontrarás el nombre de una receta menorquina y en las estaciones que apetece más comerla.

(Para descifrarlo debes seguir el código de arriba.)

<A F J N P V
 <A F J N P V
 <A F J N P V
 <A F J N P V
 <A F J N P V
 <A F J N P V

Comprau sense doblers a més de 6.000 establiments

Ara serveix per dues.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

